

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Villkorlighet och stöd för miljösystem

Mirka Holmén och Hanna Muilu

**Utbildning om åkerstödansökan 2025 för kommuner,
NTM-centraler, rådgivare och intressentgrupper**

12.03.2025

Presentationens innehåll

- Permanenta gräsmarker, ändringar
- Ändringar i Villkorlighet för år 2025
- Ändringar i stödet för miljösystem för år 2025

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Permanenta gräsmarker

Beräkningen av vallåren förändras

- Europeiska kommissionen preciserade på sommaren att permanent gräsmark inte ackumuleras på sådana arealer där produktion i regel är förbjuden.
- I fortsättningen är gräs- och vallfoderväxter som genererar vallår även:
 - vallar på torvåkrar som omfattas av miljöersättningen
 - miljösystemets gröngödslingsvall
 - Naturvårdsvall.
- Skyddszonen fortsätter att vara en växt som fryser vallåren.

Exempel på beräkning av vallår

- År 2024 fanns det fem vallår på arealen och den uppgavs som naturvårdsvall i ansökan om åkerstöd.
 - År 2025 uppges arealen som naturvårdsvall
→ ändras till permanent gräsmark.
- År 2024 fanns det fyra vallår på arealen och den uppgavs som naturvårdsvall i ansökan om åkerstöd.
 - År 2025 uppges arealen som naturvårdsvall
→ femte vallåret.
- År 2015 fanns det fem vallår på arealen och 2015–2022 uppgavs den som skyddszonsvall för miljöersättningen och från och med 2023 som naturvårdsvall.
 - År 2025 uppges arealen som naturvårdsvall
→ ändras till permanent gräsmark.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ändringar i villkorligheten

Ändringar: miniminivån för marktäckning, trädor, icke-produktiv areal, gödselundantag

- Förvaringstiden för miniminivån för marktäckning har förändrats
→ 31.10–31.12.
- En liten precisering läggs till i grunderna för svartträda
→ Växtskiftet kan vara svartträda av särskilda och **kortvariga** skäl.
- Kravet på icke-produktiv areal har lämnat.
- Gödselundantaget är i bruk fram till 31.12.2026.

Från och med början av 2025 träder villkoren för torvmarker i kraft

- Permanent gräsmark på torvmarker får plöjas endast en gång vart fjärde år.
- Följande åtgärder får inte vidtas på torvmarker:
 - ta marksubstanser från jordbruksmark som är torvmark
 - bränna växtlighet på torvmark
 - gräva nya öppna diken på torvmark
 - grävning av öppna diken är dock tillåten om grävningen hänför sig till anläggning av en våtmark som ska byggas eller till ett grundtorrlägnings- eller ägoregleringsprojekt som gäller flera markägare.

Krav på torvmarker gäller inte

- **I år 2025** kraven på torvmark gäller inte jordbruksmark för vilken stödsökanden genom ett jordprov visar att det inte är fråga om torvmark.
 - Ett basskifte betraktas som torvmark om jordarten i alla jordprover är torv.
 - Då gäller kraven för hela skiftet
 - Provtagningen är likadan som provtagningen i miljöersättnings bördighetsanalys

Diversifiering av grödor och växtföljd

- Kravet på diversifiering av grödor blir ett alternativt krav i kraven på växtföljd.
 - **Växtföljd** = årlig och flerårig krav
 - **Diversifiering av grödor** = årlig krav
- Om kravet på växtföljd gäller stödsökande, kan villkoret uppfyllas med kravet på diversifiering av grödor.
- Det första året för genomförandet av flerårig växtföljd ändras → genomförs första gången 2026.

Diversifiering av grödor gäller inte

- Samma befrielser som i växtföljden, alltså kravet gäller inte gårdar som:
 - mer än 75 procent av gårdens *åkerareal* används för produktion av gräsväxter eller andra vallfoderväxter, är i träda eller används för odling av baljväxter eller som en kombination av dessa användningssätt
 - mer än 75 procent av gårdens *jordbruksmark* består av permanent gräsmark eller används för produktion av gräsväxter eller andra vallfoderväxter, eller som en kombination av dessa användningssätt
 - gårdens *åkerareal* är högst 10 hektar
 - jordbruksmarken på gården används för ekologisk produktion.

Uppfylls kraven på gården?

Följ antingen kravet på växtföljd eller kravet på diversifiering av grödor årligen på din gård.

Textmotsvarighet till diagrammet på föregående sida:

Uppfylls kraven på gården?

Är din gård befriad från kravet på växtföljd och kravet på diversifiering av grödor?

- **Ja:** Kravet på växtföljd och kravet på diversifiering av grödor gäller inte din gård.
- **Nej:** Har ettåriga grödor som omfattas av växtföljdskravet odlats på åkermarken föregående år?
 - **Nej:** Kravet på växtföljd och kravet på diversifiering av grödor gäller inte din gård.
 - **Ja:** Uppfylls växtföljden på din gård under stödåret?
 - **Ja:** Uppfylls diversifiering av grödor på gårdens åkerareal?
 - **Ja:** Kravet uppfylls eftersom kravet på diversifiering av grödor uppfylls.
 - **Nej:** Kravet uppfylls eftersom kravet på växtföljd uppfylls.
 - **Nej:** Uppfylls diversifiering av grödor på gårdens åkerareal?
 - **Nej:** Inget av kraven uppfylls.
 - **Ja:** Kravet uppfylls eftersom kravet på diversifiering av grödor uppfylls.

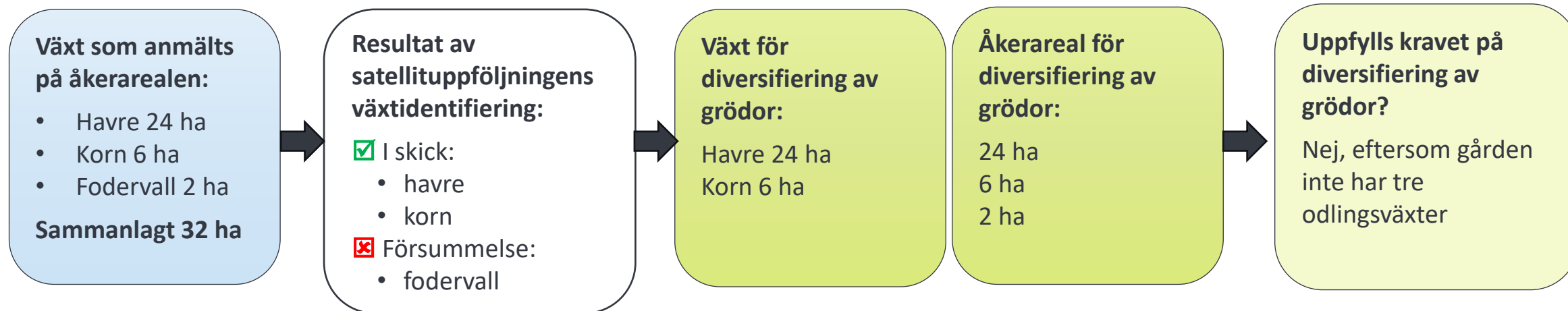
Diversifiering av grödor

- Om gårdens åkerareal är
 - 10-30 hektar ska minst två olika odlingsväxter odlas på arealen. Den odlade huvudgrödans andel får då utgöra högst 75 procent av åkerarealen i fråga.
 - 30 hektar ska minst tre olika odlingsväxter odlas på arealen. Huvudgrödan får då inte uppta mer än 75 procent av åkermarken och de två huvudgrödorna får sammantaget inte uppta mer än 95 procent av åkermarken.
- Listan med växter som räknas som olika växter i diversifieringen av grödorna finns i [guide om villkorlighet](#).

Exempel 1: Mångsidigare odling och observationer av satellituppföljningens växtidentifiering

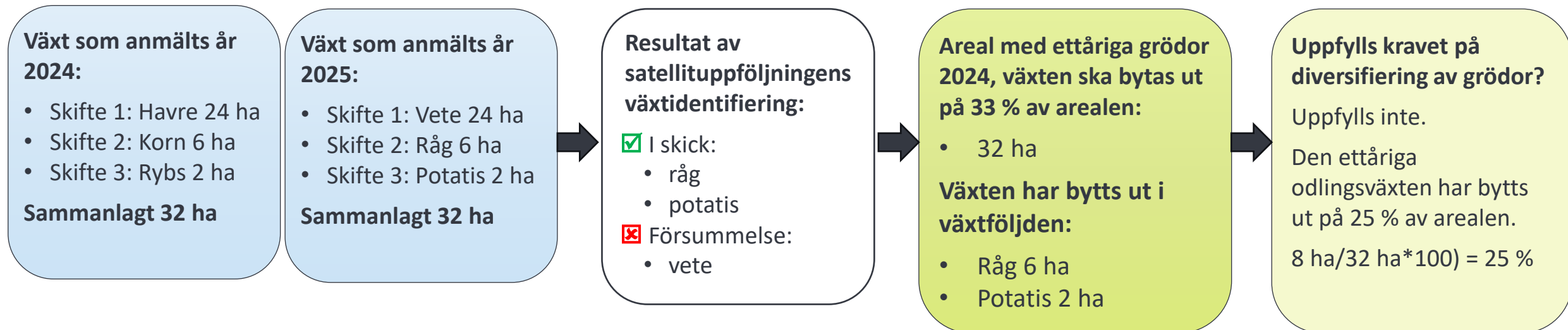
- Stödsökanden får en begäran om utredning av en växt för satellituppföljningen. Stödsökanden svarar inte på begäran om utredning och resultatet av växtidentifieringen förblir i kraft.
- ➔ Den odlingsväxt på åkerarealen som stödsökanden uppgett beaktas inte vid granskningen av huruvida kravet på diversifiering uppfylls, men arealen räknas med i den totala areal där kravet ska uppfyllas.

Exempel 2: Växtföljd och observationer av satellituppföljningens växtidentifiering

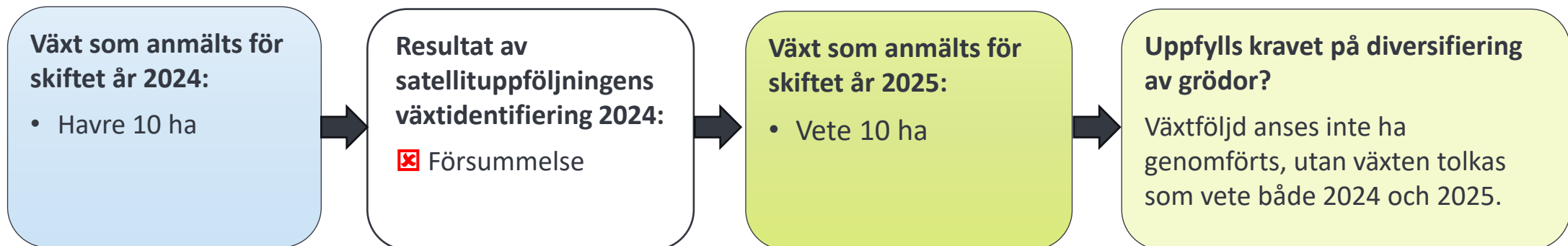
- Stödsökanden får en begäran om utredning av en odlingsväxt för satellituppföljningen. Stödsökanden svarar inte på begäran om utredning och resultatet av växtidentifieringen förblir i kraft.
- ➔ Den odlingsväxt som stödsökanden uppgett beaktas inte vid granskningen av huruvida kravet på växtföljd uppfylls, men arealen räknas med i den totala areal där kravet ska uppfyllas.

Exempel 3: Växtföljd och observationer av satellituppföljningens växtidentifiering

- Stödsökanden fick en begäran om utredning av en odlingsväxt för satellituppföljningen i fjol. Resultatet av begäran om utredning förblev en försummelse. Den stödsökande anmäler i år en ettårig odlingsväxt för arealen.
- ➔ Oberoende av vad som växte på arealen förra året anses växtföljden och växtbytet inte ha skett.

Villkorlighet och gränsen på 10 ha

- Stödsökande med högst 10 hektar jordbruksmark är befriade från övervakning av villkorligheten och påföljder
 - År 2024 deltog gårdarna ännu i tillsynen, eftersom förordningsändringen skedde mitt under året och tillsynsurvalen redan delvis hade gjorts
 - För gårdar på högst 10 ha orsakas dock inga påföljder för försummelser som skett 2024
 - Påföljderna av försummelser som skett före 2024 minskas också för gårdar med högst 10 hektar.
 - Undantaget gäller inte social villkorlighet

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Ändringar i stödet för miljösystem

Stödnivå 2025 högst

- Växttäck vintertid 40 €/ha
- Naturvårdsvallar 65 €/ha
- Gröngödslingsvallar 80 €/ha
- Mångfaldsväxter 270 €/ha

Växttäckning vintertid

- Från och med 2025 gäller kraven på förvaringstid för växttäckning inte sådan permanent gräsmark för vilken stöd för miljösystem inte söks.
 - Observera att år 2024, dvs. den nuvarande vintersäsongen, fortfarande följer de gamla reglerna.
- **Precisering:** Stöd inom ramen för miljösystemet som gäller växttäckning vintertid kan beviljas för arealer som bevaras **obearbetade och växttäckning** från och med den 31 oktober 2025 fram till följande vårs arbeten med sådd eller plantering, men dock minst till och med den 15 april.

Naturvårdsvallar

- **Precisering av fleråriga växtbestånd:**
 - Gamla vallar som med vilda gräs och örtväxter anlagda genom sådd av ängsväxter som utvecklats till vall med flera arter eller kan godkännas som naturvårdsvallar om växtligheten **i huvudsak består av gräsväxter eller andra vallfoderväxter.**
- Växtligheten måste förnyas om gräsväxter eller andra vallfoderväxter utgör mindre än 50 procent av växtligheten.

Mångfaldsväxter

- Man kunde slopa icke-produktiv areal i villkorligheten, eftersom det inom miljösystemet fanns en stödåtgärd som stöder mångfalden.
- Alla mångfaldsväxter kan i fortsättningen sås även i remsor eller som öar.
- Utsädet för växtblandningen ska sås jämnt på hela jordbruksskiftet med målet att åstadkomma ett täckande växtbestånd.
- Bekämpningsmedel får användas som punktbekämpning i svåra ogrässituationer.
- I fröblandningslistorna för insektspollinerade växter och landskapsväxter samt fältfågelväxter har man lagt till ärt och bondböna som alternativ.

Anmälan av mångfaldsväxter i Vipu 1/2

- Ange fröblandningen i jordbruksskiftens uppgifter under rubriken *Använd fröblandning*.
- Välj den använda fröblandningen från rullgardinsmenyn.

Kasvulohko B 2,50 ha

Kasvi *

Monimuotoisuuskasvit (niittykasvit) ▼

Käytetty siemenseos *

– Valitse – ▲

Heinäkasvit (valitse vähintään yksi)

☒ Nurmirölli

☒ Lampaannata

☐ Jäykkänata

Niittykasvit (valitse vähintään kaksi)

☐ Ahdekaunokki

☒ Harakankello

☒ Hunajakukka

☒ Kehäkukka

☒ Ruiskaunokki

Lisätiedot

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Suspendisse ut nisi non dolor viverra placerat.

42/1000

Anmälan av mångfaldsväxter i Vipu 2/2

- Vipu verkar förhindra anmärkningar om ofullständiga blandningar.
- Om fröblandningen inte lämpar sig som mångfaldsväxt, kan arealen beroende på fröblandningen uppges till exempel som
 - ettårigt blandat växtbestånd
 - grönträda eller
 - med en lämplig växtkod för blandat växtbestånd.

Kasvulohko B 2,50 ha

Kasvi *

Monimuotoisuuskasvit (niittykasvit)

Käytetty siemenseos *

2 valittua poista valinnat

Siemenseoksessa on oltava nurmirölliä, lampaannataa tai jäykkänataa
Siemenseoksessa on oltava vähintään kaksi niittykasvia

Perustamisaika *

Perustettu edellisenä vuonna tai sitä aiemmin

Siemenseoksessa on oltava vähintään kaksi monivuotista kasvia

Luomun vaihe *

Ei luomutuotannossa

Lisätiedot

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Suspendisse ut nisi non dolor viverra placerat.

42/1000

Pakollinen kenttä *

Peruuta Tallenna

Att anteckna fröblandningar i odlingsanteckningarna

- Naturvårdsvallar
 - I odlingsanteckningarna antecknas uppgifter om fröblandningens växtarter och deras andelar, om ny vallväxtlighet sås.
- Gröngödslingsvallar
 - I odlingsanteckningarna ska årligen antecknas uppgifter om fröblandningens växtarter och deras andelar.
- Mångfaldsväxter
 - I odlingsanteckningarna ska årligen antecknas uppgifter om fröblandningens växtarter och deras andelar.

Anmärkningar om tillsynen år 2024

- Naturvårdsvallar
 - Många områden har anmälts till åtgärden som inte längre uppfyller kriterierna för jordbruksmark.
- Mångfaldsväxter
 - Växtblandningar och växtbestånd har inte uppfyllt förordningens krav

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tack